

Ministerie van Defensie
o.v.v. Voorstel voor een Wet op de defensiegereedheid
Uitsluitend via
www.internetconsultatie.nl

Datum 2025-07-04
Contactpersoon Jeffrey van Noortwijk
Telefoon +31 (0)6 51 8183 52
E-mail jm.noortwijk@portofrotterdam.com

Onderwerp Zienswijze Voorstel voor een Wet op de defensiegereedheid

Geachte heer/mevrouw,

Havenbedrijf Rotterdam N.V. (HbR) maakt graag gebruik van de gelegenheid om te reageren op het Voorstel voor een Wet op de defensiegereedheid (Wodg). Deze reactie is aanvullend op de reeds ingediende, meer overkoepelende consultatiereactie van het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) op het wetsvoorstel Wet op de Defensiegereedheid (Wodg). Waar de eerdere reactie zich richtte op de algemene impact van het wetsvoorstel op de havenlogistiek, ruimtevraag, veiligheid en samenwerking, spitst deze aanvullende reactie zich toe op de voorgestelde bevoegdheden ten aanzien van de Telecommunicatiewet (Tw) en de gevolgen voor perceelgebonden draadloze netwerken in de Rotterdamse haven.

Probleemschets: risico's en knelpunten bij voorgestelde wijzigingen Telecommunicatiewet

Het wetsvoorstel introduceert vergaande mogelijkheden voor Defensie om af te wijken van bestaande bepalingen in de Telecommunicatiewet, met name Hoofdstuk 3 en de artikelen 10.13 en 10.15. Dit brengt aanzienlijke risico's en onzekerheden met zich mee voor de continuïteit en veiligheid van missie- en bedrijfskritische processen die sterk afhankelijk zijn van de hoge beschikbaarheid van perceel gebonden draadloze netwerken in de haven.

Het belang van training en oefening met kritische systemen voor Defensie wordt volledig onderkend; regelmatig gebruik en oefening zijn essentieel voor de gereedheidsdoelstellingen van Defensie.

Tegelijkertijd biedt de huidige Telecommunicatiewet reeds diverse instrumenten waarmee Defensie in uitzonderlijke situaties kan optreden, zonder structureel de rechten van bestaande gebruikers te schaden. In het voorliggende wetsvoorstel wordt naar onze mening onvoldoende duidelijk gemaakt waarom de bestaande mogelijkheden in de Telecommunicatiewet niet toereikend zijn.

Voor bedrijven in het havengebied, zoals containerterminals en de petrochemische industrie, zijn mobiele netwerken van cruciaal belang voor de uitvoering van hun missie- en bedrijfskritische processen. Deze netwerken – waaronder private LTE/5G, WiFi en TETRA – vormen de ruggengraat van de realtime aansturing van kranen, automatische voertuigen, logistieke ketens,

veiligheidssystemen, communicatie met nood- en hulpdiensten en monitoring van gevaarlijke stoffen. Een tijdelijke verstoring of uitval van deze netwerken heeft direct gevolgen voor de veiligheid, continuïteit en economische waarde van de haven. De impact is niet alleen financieel – met potentiële schadeposten die kunnen oplopen tot tientallen miljoenen euro's per dag bij stilstand van containeroverslag of onderbreking van energievoorziening – maar raakt ook de internationale logistieke ketens en de energiebevoorrading van Nederland en Europa. In de praktijk is gebleken dat uitval van netwerken, zoals in het verleden bij de cyberaanval op Maersk/APM Terminals, tot honderden miljoenen euro's schade kan leiden en de internationale logistiek ernstig kan verstoren. Structurele of langdurige verstoringen kunnen bovendien leiden tot onveilige situaties, bijvoorbeeld wanneer communicatie met nood- en hulpdiensten niet langer gegarandeerd is.

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om als geheel van Hoofdstuk 3 van de Tw af te wijken, wat een grote inbreuk betekent op de rechten en plichten van gebruikers. Dit geldt ook voor de voorgestelde afwijkingen van artikelen 10.13 en 10.15. De bestaande wetgeving, waaronder artikelen 3.5a, 3.12, 3.22 en het Besluit afwijkend gebruik frequentieruimte, biedt al ruime mogelijkheden voor Defensie, mits zorgvuldig toegepast. Afwijken van deze bepalingen kan ertoe leiden dat gebruikers van communicatienetwerken hun taken niet meer veilig kunnen uitvoeren, met name op het gebied van openbare orde, veiligheid en bedrijfscontinuïteit. Dit is niet in lijn met het streven naar een weerbare maatschappij. Het voorstel bevat bovendien onvoldoende waarborgen voor tijdige informatieverstrekking, afstemming en belangenafweging. Ook is onduidelijk of Defensie over voldoende capaciteit, kennis en expertise beschikt om de gevolgen van afwijkingen goed te kunnen beoordelen en te mitigeren.

Samengevat kunnen de voorgestelde bevoegdheden leiden tot grote materiële en financiële schade, verstoring van vitale processen en onacceptabele risico's voor de veiligheid in de haven. Er is onvoldoende onderbouwing waarom de bestaande mogelijkheden in de Tw niet volstaan en waarom structurele afwijkingen noodzakelijk zouden zijn.

Het Havenbedrijf Rotterdam verzoekt het ministerie om in het wetsvoorstel expliciet te onderbouwen waarom de bestaande mogelijkheden in de Tw niet volstaan, en welke concrete knelpunten worden ervaren. Daarnaast wordt verzocht de mogelijke impact op perceelgebonden draadloze netwerken in de haven expliciet te benoemen en te kwantificeren, inclusief de economische en maatschappelijke schade bij uitval. Het is essentieel dat bestaande private netwerken van terminals, logistieke bedrijven en hulpdiensten niet zonder zwaarwegende motivering en voorafgaand overleg kunnen worden verstoord. Tot slot dient in het wetsvoorstel een duidelijke procedure te worden opgenomen voor belangenafweging, compensatie en schadeafhandeling bij eventuele verstoring van kritieke netwerken.

Hoogachtend,
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Datum
Ons kenmerk